

Innspill til Folkehelsemeldinga. Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar (Meld. St. 15, 2022-2023)

Sex og samfunn takker for muligheten til å delta på høring om Folkehelsemeldingen.

Mitt navn er Ingvild Endestad og jeg er avdelingsleder for kommunikasjon og politikk ved Sex og samfunn.

Kort om Sex og samfunn

Sex og samfunn er Norges største senter for seksuell og reproduktiv helse. Gjennom vår poliklinikk, vår chat-tjeneste og seksualitetsundervisningen vi holder, er vi årlig i kontakt med om lag 40 000 unge.

Vårt innspill

Overordnet mener Sex og samfunn at seksuell helse må likestilles med fysisk og psykisk helse. Vi mener Folkehelsemeldingen må ta utgangspunkt i at vi mennesker er seksuell hele livet og at alle har en seksualitet.

Dessverre synes vi ikke Folkehelsemeldingen gjør det.

Seksuell helse er svært lite omtalt og plassert som et lite underavsnitt under “andre levevaner”. Til sammenligning har psykisk helse et eget kapittel.

Vi etterlyser økt kunnskap og kompetanse på seksuell helse.

Vi ser i Folkehelsemeldingen at regjeringen vil “vurdere å tydeliggjøre læringsutbytte knytta til seksuell helse i nasjonale forskrifter og utdanningsløp.

Vi mener et slikt løft ikke bare må vurderes, det må prioriteres.

For som det også påpekes i meldingen er mangel på kunnskap hos tjenesteytere en barriere mot å tematisere seksualitet med pasienter.

Funn fra en kartlegging gjort av OsloMet viser at seksuell helse i liten grad er dekket i forskrifter, studieplaner og emneplaner. Mange av de nasjonalfaglige retningslinjene er gode på seksuell helse, men avstanden mellom hva det er forventet at helsepersonell skal kunne og hva de lærer i utdanningsløpene er for stor.

Vi har, sammen med flere aktører prøvd å sikre at helsepersonell lærer det de trenger om seksuell helse gjennom studieløpet:

- Sammen med NTNU, Høgskulen på Vestlandet, OsloMet, VID og Landsgruppen av helsesykepleiere lager vi nå et e-læringsverktøy retta mot helsesykepleiere.

- Vi har også, i samarbeid med Landsgruppen av helsesykepleiere, utviklet den digitale HFU-skolen, for å gi et tilbud til ansatte ved helsestasjon for ungdom. I fjor registrerte nesten 650 brukere seg på kursplattformen.
- Og senere i dag skal vi holde et digitalt kurs om hormonell prevensjon for helsesjukepleiere. Der er over 200 fra hele landet påmeldt.

Dette er bare to eksempler på at kompetansen finnes og at det er mulig å gjøre et løft i utdanningene.

Men skal vi sikre likeverdige tjenester må det gjøres et strukturert arbeid. Dersom vi skal sikre kompetanseløft må det prioriteres, ikke bare vurderes. Det finnes tilgjengelig kompetanse og det finnes et ønske fra helsepersonell om å få denne kompetansen, men da må det gjøres et systematisk og målretta arbeid.

Avslutningsvis vil vi også understreke at skolen er en avgjørende arena for å sikre god seksuell folkehelse. Også her er vi bekymra for at de nye læreplanene som omhandler seksuell- og reproduktiv helse er gode, men at lærerne som skal undervise ikke sikres kompetansen til å undervise i dem gjennom skoleløpet. Dagens lærerstudenter etterlyser også kompetanse for å kunne gi god undervisning om seksualitet når de kommer ut i arbeidslivet.

Sex og samfunn er glade for at Folkehelsemeldingen adresserer behovet for mer kunnskap, men vi skulle gjerne sett mer konkrete tiltak for å sikre at tjenesteytere får den kompetansen de trenger.

Takk!